

Motion till riksdagen 2013/14:A382

av **Lena Sommestad m.fl. (S)**

Arbetsmarknadsutbildning för unga som matchar arbetsmarknadens behov av arbetskraft

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att ungdomar får arbetsmarknadsutbildning av hög kvalitet som matchar arbetsmarknadens behov av arbetskraft.

Motivering

Arbetslösheten i Sverige är idag oacceptabelt hög, inte minst bland de unga. Samtidigt kan svenska företag inte rekrytera den arbetskraft de behöver. Detta är en orimlig situation. För att skapa bättre matchning på arbetsmarknaden krävs kraftfulla investeringar i utbildning. Insatser krävs inte minst inom arbetsmarknadsutbildningen, men också inom grundläggande utbildning i gymnasier och på högskolor. Politiken kan inte stillatigande se på när tiotusentals unga är arbetslösa samtidigt som svenskt näringsliv och andra arbetsgivare ropar på kompetent arbetskraft.

Under de senaste åren har matchningen på svensk arbetsmarknad försämrats dramatiskt. Enligt riksdagens utredningstjänst har arbetslösheten ökat med 1,5 procent mellan 2007/08 och 2012, samtidigt som antalet lediga jobb i förhållande till arbetskraften ligger kvar på samma nivå som för fem år sedan. Försämringen motsvarar ungefär 80 000 jobb. Enligt Arbetsförmedlingen råder det brist på arbetskraft inom en lång rad yrken, som till exempel ingenjörer och tekniker inom gruvteknik och metallindustri, vvs-ingenjörer, försollärare, kockar och lastbilmekaniker.

Utbildningssystemets kvalitet, effektivitet och relevans är av central betydelse för att förbättra matchningen på arbetsmarknaden enligt en aktuell rapport från regeringens framtidskommission (Nils Karlson och Ola Skånberg,

Fel! Okänt namn på

rapport 9, "Matchning på den svenska arbetsmarknaden"). Samtidigt vet vi att bristerna i det svenska utbildningsväsendet är stora. Skolresultat sjunker. En fjärdedel av landets 20-åringar har avbrutit sin gymnasieutbildning. Särskilt stora är avhoppet från de yrkesföreberedande programmen.

Uppsala län är en region med goda förutsättningar för en väl fungerande samverkan mellan utbildningsväsen, arbetsförmedling, näringsliv och offentliga arbetsgivare. Uppsala län har två stora universitet och många framgångsrika gymnasier, varav flera är särskilt inriktade mot näringslivets behov. Forsmarks gymnasium är ett exempel på hur näringslivet tar aktiv del i utbildningsväsendet. Samarbetet mellan skolor, näringsliv och andra samhällsaktörer är på många håll väl utvecklat.

Trots goda förutsättningar finns emellertid också stora problem. I de mindre kommunerna i länet är det fortfarande betydligt mindre vanligt att elever fortsätter till högskola än det är i Uppsala kommun. Flera gymnasier i länet brottas därtill med för få sökande. Det gäller inte minst gymnasiet yrkesprogram. Samtidigt är problemen med avhopp från gymnasiet stora. I en nationell ranking hamnade Uppsala kommun nyligen på 284 plats av 290 kommuner när det gällde hur många elever som fullföljer gymnasiet inom tre år. Det är ett mycket dåligt resultat för en kunskapsstad som har alla förutsättningar att erbjuda god gymnasieutbildning. För de många ungdomar som inte lyckas klara sin gymnasieutbildning väntar ofta stora svårigheter på arbetsmarknaden, eftersom de unga som saknar gymnasieutbildning oftast är de som har allra svårast att få jobb.

Situationen i Uppsala län visar på behovet av insatser som ger fler unga chans att börja och fullfölja en utbildning som matchar arbetsmarknadens krav och behov. Alla ungdomar behöver en treårig gymnasieutbildning som ger högskolekompetens. Gymnasieskolans yrkesprogram bör utvecklas till yrkescollege. Ungdomar i kommuner utan universitet eller högskola behöver stöd för att gå vidare till högre utbildning. Många ungdomar behöver slutligen tillgång till arbetsmarknadsutbildningar som ger chans till kvalificerade arbeten på den lokala och regionala arbetsmarknaden. På så sätt kan unga människors dröm om jobb och inkomst förverkligas, samtidigt som arbetsgivarnas efterfrågan på kompetenta medarbetare tillgodoses. I ett läge med allt sämre matchning på arbetsmarknaden måste mer kraft satsas på att ge ungdomar en utbildning som motsvarar näringslivets och den övriga arbetsmarknadens behov.

Stockholm den 2 oktober 2013

Lena Sommestad (S)

Agneta Gille (S)

Pyry Niemi (S)

Ardalan Shekarabi (S)